

Rabobank-topman Marijn Dekkers: 'Alleen een oproep om minder koeien te gaan melken is te vrijblijvend voor behoud van derogatie'

Zonder duidelijkheid staat de hele sector stil

De melding dat de Rabobank voorlopig uitbreidingsplannen van melkveebedrijven niet financiert, leverde vette krantenkoppen op. Maar volgens Marijn Dekkers, sectormanager melkvee bij de Rabobank, is het een logisch gevolg van het uitblijven van duidelijkheid rondom fosfaatrechten. 'Het is echt beter om op korte termijn verlies te nemen dan straks door het wegvallen van derogatie jarenlang met verlies te moeten draaien.'

tekst **Jaap van der Knaap**

Er is een enorme behoefte aan duidelijkheid. Aan welke randvoorwaarden moet je op dit moment als melkveehouder voldoen om het bedrijf verder te ontwikkelen? Voor de veehouder, maar ook voor ons, is de regelgeving erg ingewikkeld geworden.'

Marijn Dekkers (38) beschrijft de sfeer die hij momenteel ervaart onder melkveehouders. Als sectormanager melkveehouderij bij de Rabobank volgt hij de

ontwikkelingen van de sector op de voet. Onderwerpen als melkprijzen, financieringsstop voor uitbreidingsplannen, fosfaatrechten en het dreigend verlies van de derogatie geven aan dat de sector zich in zwaar weer bevindt. Maar Dekkers blijft ondanks alles optimistisch over de kansen voor de sector. 'De verwaardiging van zuivel is in Nederland goed, het ondernemerschap van de melkveehouders ligt op een hoog niveau. Alleen zijn er

voor dit moment wel zorgen over het huidige ondernemersklimaat.'

Wat is de oorzaak van het zware weer waarin de sector momenteel zit?

'De sector zit in een transitieperiode tussen het oude melkquotum en nieuwe productiebeperkende factoren in. Op het moment dat duidelijk werd dat het quotum verdween, gloorde er hoop op ruimte voor ontwikkeling. Veel stallen waren

gedateerd en samen met de uitbreidingsplannen zijn er daarom veel nieuwbouwplannen gerealiseerd. Voor het individuele bedrijf stonden de lampen op groen, maar voor de hele sector kwamen de lampen op rood te staan door het overschrijden van het fosfaatplafond.'

Was die overschrijding niet te voorzien?

'In 2008 voorspelden we al dat er na het quotumtijdperk nieuwe grenzen zouden komen die de productie beperken. De Nederlandse melkvee sector produceert een enorme melkplas op een klein stukje land te midden van veel consumenten. Dan ligt het voor de hand dat er beperkingen zijn aan groei.'

'Een nationale productie van 14 miljard kilo melk in Nederland is realistisch, maar daarbij is derogatie onmisbaar. Wij hadden geen reden om te denken dat de aanvraag van derogatie op de tocht stond. Dat na twee, drie jaar praten het fosfaatrechtensysteem werd uitgesteld, kwam voor ons totaal onverwacht.'

Hoe belangrijk is derogatie voor de Rabobank?

'Net zo belangrijk als voor melkveehouders. Recente berekeningen tonen dat het wegvallen van derogatie voor de melkvee sector en de zuivelverwerkende industrie jaarlijks 940 miljoen euro kan gaan kosten. De economische impact is echt enorm.'

'Zelfs voor veehouders die nu niet deelnemen aan derogatie, is het behoud van derogatie van belang. De mestmarkt zal

flink verstoord worden door het verlies van derogatie door extra mestaanbod. Hogere mestverwerkingsprijzen hebben ook gevolgen voor andere sectoren. Verlies van derogatie zal in de hele agrarische sector de kostprijs opdrijven.'

Wat moet er volgens u nu gebeuren?

'Er vindt nu overleg op bestuurlijk niveau plaats, maar er zal duidelijk meer nodig zijn dan een oproep om minder koeien te gaan houden. Dat is te vrijblijvend. We willen als bank meedenken, maar wij zitten niet in de regiegroep. De Rabobank is een dienstverlenend bedrijf, daarvan kun je niet verwachten dat die de

'Een productie van 14 miljard kilo melk is realistisch. Maar alleen met derogatie'

leiding neemt. De sector zal samen met de wetgever moeten optrekken om voor duidelijkheid te zorgen. Als voor behoud van derogatie stappen nodig zijn waar wij een rol in kunnen spelen, zullen we dat niet nalaten. Als er vervolgens duidelijkheid is, kunnen we weer vooruit kijken.'

Waarom is de Rabobank gestopt met het financieren van uitbreidingsplannen?

'We begrijpen dat ondernemers graag aan de slag willen als ze bijvoorbeeld na jarenlang procederen de vergunningen voor nieuwbouw hebben gekregen. Ook een aantal boxen leeg laten kost geld, maar het is nu echt beter om op korte termijn het verlies te nemen dan straks door het wegvallen aan derogatie jarenlang met verlies te draaien. Nu investeren in koeien om stalplaatsen te vullen en te profiteren van de stijgende melkprijs dient geen collectief belang. Totdat er meer duidelijkheid is, zijn we uiterst terughoudend in financieringsaanvragen die gericht zijn op groei en staan bedrijfsontwikkelingen stil.'

Wat ziet u gebeuren met de waarde van eventuele fosfaatrechten?

'Daar kan ik niets zinnigs over zeggen. Elk bedrag is speculatief. Maar prijzen van 100 euro per kilo fosfaat lijken mij veel te hoog gegrepen. Als dat zo zou

zijn, dan zouden de kosten bij uitbreiding van een stal waar je 5000 euro per box rekent, verdubbelen. Daar komt dan 5000 euro per koe aan fosfaatrechten bij. Ik verwacht dat de prijs van fosfaatrechten en grondprijzen als communicerende vaten gaan werken. Geld voor uitbreiding kan maar één keer worden uitgegeven.'

Recent voorspelde de Rabobank dat er in 2020 nog 12.000 boeren overblijven. Dat betekent dat de komende drie jaar nog 4000 bedrijven stoppen. Is dat reëel?

'Deze voorspelling volgt een trend die al langer gaande is. Afgelopen drie jaar zijn door goede melkprijzen en onduidelijkheid over fosfaatrechten weinig bedrijven gestopt. Ik weet geen aantallen, maar als het duidelijk zou zijn dat bedrijven die in 2017 stoppen, nog in aanmerking komen voor rechten in 2018, dan zouden er op korte termijn best melkveehouders zijn die willen stoppen met melken.'

Welke veehouders zijn het die willen stoppen?

'Oudere veehouders zonder opvolgers, veehouders die te ambitieuze groeistappen hebben gezet op het verkeerde moment. Aflopen jaren hebben bedrijven dikwijls grotere stappen gemaakt dan de tien jaar daarvoor en daardoor meer risico genomen. Over het algemeen zijn de melkveebedrijven nog steeds solvabel, maar niet levensvatbare bedrijven zijn er altijd en soms is stoppen de beste optie.'

Hoeveel melkveebedrijven hebben last van de lage melkprijs?

'We hebben van ruim dertig procent van onze melkveebedrijven een aanvraag gehad om de liquiditeitspositie te vergroten. Dat is in de meeste gevallen ook gehonoreerd. Toch is het rendement op veel bedrijven minder hard teruggelopen dan de melkprijs. Er is scherper geboerd. We zien wel dat vervangingsinvesteringen en onderhoud zijn uitgesteld en die investeringen zullen wel een keer gedaan moeten worden.'

Wat wordt 2016 voor een financieel jaar?

'Dit jaar komt een gemiddeld bedrijf 5 tot 6 cent per kilo melk te kort. Dat gat zou eigenlijk opgevuld moeten worden met melkgeld van de goede jaren 2013 en 2014. Maar dat geld is in veel gevallen niet gereserveerd. Prijspieken zijn in feite een lening van de markt: wees erop voorbereid dat na een prijspiek mindere tijden volgen. Daar moeten veel melkveehouders nog mee leren omgaan.'